

การพัฒนาารูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในศูนย์
เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครศรีธรรมราช เขต 2

THE DEVELOPMENT OF AN INTERNAL SUPERVISION MODEL USING THE
PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY OF SCHOOLS IN KHAONANGNON
NETWORK CENTER 4 UNDER THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE NAKHON SRI THAMMARAT 2

รุ่งทิพย์ ศรีหรัญ *

Rungtip Sriharun

ชูศักดิ์ เอกเพชร **

Chusak Ekpetch

นัจจรี เจริญสุข *

Natjaree Jaroensuk

Corresponding Author E-mail: rungtip12376@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) สร้างและพัฒนาารูปแบบ และ 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ การวิจัยมี 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการนิเทศภายใน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 185 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตาราง Krejcie & Morgan เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนาารูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดิม เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบตรวจสอบรูปแบบ สถิติที่ใช้เช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 1

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ในด้านของการวางแผนการนิเทศ การดำเนินการ/ปฏิบัติการนิเทศและการประเมินผล/รายงานผลการนิเทศและปรับปรุง

2. รูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอนและ 6 องค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยกระบวนการ 5 ขั้นตอนมีดังนี้ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน/ปัญหา/ความต้องการ (2) ให้ความรู้/ให้คำปรึกษาแนะนำ Z3) วางแผน (4) ดำเนินการ และ (5) ประเมินผล/ร่วมสะท้อนผลและนำไปปรับปรุง ส่วน 6 องค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีดังนี้ (1) การทำงานเป็นทีม (2) วิสัยทัศน์และ

* หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ค่านิยมร่วมกัน (3) แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ (4) ภาวะผู้นำร่วม (5) ชุมชนกัลยาณมิตร และ (6) วัฒนธรรมองค์กร 4) เงื่อนไขความสำเร็จ

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบพบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในระดับมาก

คำสำคัญ: การนิเทศภายใน, ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การพัฒนารูปแบบ

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the problem of an internal supervision model using the professional learning community 2) to invent and develop an internal supervision model using the professional learning community and 3) to assess the suitability and feasibility of an internal supervision model using the professional learning community. The research procedure consisted of three steps as follows. Step 1 study the problem of an internal supervision model using the professional learning community. The sample group of 185 respondents were school directors and teachers selected according to the sample size table of Krejcie and Morgan. Data were collected by the questionnaire with the reliability of 0.95 and were analyzed by mean and standard deviation. Step 2 invent and develop an internal supervision model using the professional learning community validated by five experts. Step 3 assess the suitability and feasibility of an internal supervision model using the professional learning community. The sample group was taken from Step 1. Data were collected by a suitability and feasibility assessment form with the reliability of 0.94 and statistics used in data analysis taken from Step 1.

The results of this research found that:

1. The problem of the internal supervision model was in the high level in overall and each aspect.

2. The internal supervision model using the professional learning community consisted of four components: 1) Principle, 2) Objective, 3) The Supervision and Professional Learning Community (PLC) Process; the internal supervision model comprised five steps of Supervision and Professional Learning Community (PLC) and six elements of Professional Learning Community (PLC). The Supervision and Professional Learning Community (PLC) involved the following steps: Step 1 Environment, Step 2 Informing & Coaching, Step 3 Planning, Step 4 Doing, and Step 5 Evaluating/Reflect. The six elements and Professional Learning Community (PLC) were as follows: Element (1) Team, Element (2) Sharing vision & values, Element (3) Sharing & Development, Element (4) Shared Leadership, Element (5) Caring Community, and Element (6) Organizational Culture, and 4) Success conditions.

3. The assessment of the suitability and feasibility of the internal supervision model showed that overall the suitability was in the highest level and the feasibility was in the high level.

Keywords: Internal supervision, Professional learning community, Model development

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด ซึ่งบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรงคือครู งานของครูนั้น ถือได้ว่าเป็นงานสร้างสรรค์อย่างแท้จริง เพราะเป็นการวางรากฐานความรู้ ความดี และความสามารถทุก ๆ ด้านแก่ศิษย์ จึงควรมีการพัฒนาครู สนับสนุนระบบนิเทศติดตาม เพื่อช่วยแก้ไข ปัญหาเรื่อง คุณภาพครู (สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556) ซึ่งการนิเทศการศึกษาก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้และมีทักษะในการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้บรรลุตามมาตรฐานตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การนิเทศการสอนที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพนั้น จะต้องอาศัยเครื่องมือพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษากระบวนการหนึ่ง ที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนาตนเอง พัฒนางานอย่างมืออาชีพได้ก็คือ “การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้” หรือที่เราเรียกกันว่า PLC (Professional Learning Community) ที่มีหลักการเพื่อพัฒนาสังคมไทยสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ โดยเน้นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ เพื่อพัฒนาครูตาม

สมรรถนะให้เป็นครูดี ครูเก่ง มีคุณภาพและมีคุณธรรม อันส่งผลต่อวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะใช้ PLC เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเองและพัฒนางานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง จนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรต่อไป

ซึ่งโดยปัจจุบันการนิเทศภายใน ยังมีปัญหาอยู่ค่อนข้างมาก โดยเห็นได้จากสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาของแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และรายงานผลการนิเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมีความแตกต่างกัน มีทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนิเทศ การนิเทศยังขาดความต่อเนื่องและความเป็นเอกภาพที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจในการส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ปฐมวัย การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างเสมอภาคทั่วถึงให้กับประชากรวัยเรียนทุกคน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยและขั้นพื้นฐานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ยุทธศาสตร์ จุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น แต่จากการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีพบว่ามีปัญหาการจัดการศึกษาในด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ขาดความ

ต่อเนื่องในการติดตาม ตรวจสอบจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยเฉพาะการนิเทศระดับเขตพื้นที่ ขาดแคลนผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำที่สำคัญทำให้การนิเทศ ติดตาม กำกับไม่ต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช 2, 2561)

นอกจากสภาพปัญหาดังกล่าวแล้วยังพบอีกว่า จากบันทึกการตรวจเยี่ยมโรงเรียน จากศึกษานิเทศก์ที่ได้เข้ามานิเทศติดตามการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การทดสอบความสามารถด้านการอ่านออกของผู้เรียน (Reading Test : RT) ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การสอบวัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าทางโรงเรียนได้วางแผนในการยกระดับคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและหลักสูตรสถานศึกษา แต่เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น จึงควรวิเคราะห์ปัญหา/สาเหตุ ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนในปีที่ผ่านมาทำให้ครูมีการบันทึกผลหลังสอน แนวทางในการแก้ปัญหา การอ่านการเขียน และที่สำคัญควรมีการนิเทศภายในให้เป็นรูปธรรม

ด้วยสภาพปัญหาดังที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพปัญหาและพัฒนาเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ว่าเป็นอย่างไร โดยการนำเอาแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(Professional Learning Community: PLC) มาประยุกต์ใช้เข้าด้วยกันเป็นการปรับปรุงงาน และเพื่อพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จะสามารถนำไปพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพ การสอนของครูในสถานศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เป็นการ

วิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 314 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 185 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางของ เครจซี และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan)

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามสภาพปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน ลักษณะแบบตรวจสอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนาแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ดำเนินการโดยการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นำผลการวิเคราะห์ปัญหาด้านต่าง ๆ มาเปรียบเทียบกับโครงสร้างของงานการนิเทศภายในของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอนมากร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ แล้วดำเนินการตรวจสอบร่างรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา จำนวน 5 คน

3. ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

3.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 314 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 185 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางของ เครจซี และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan)

3.3 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ลักษณะแบบตรวจสอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ลักษณะแบบตรวจสอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) หาค่าความเชื่อมั่นของ

แบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.94

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนา รูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีศรีธรรมราช เขต 2 สรุปได้ดังนี้

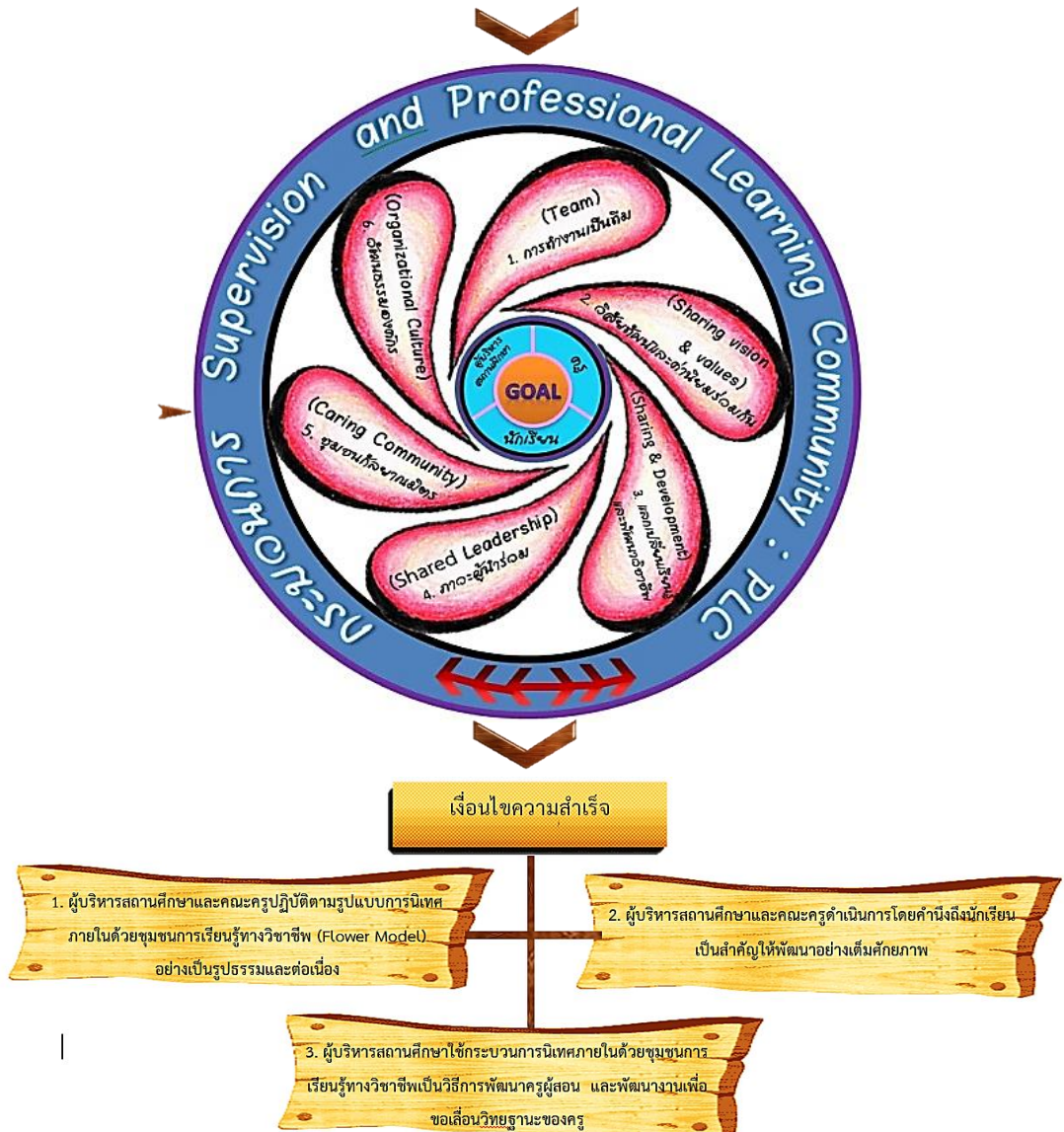
1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมพบว่า โดยรวมและรายด้าน พบว่ามีปัญหาการนิเทศ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการ/ปฏิบัติการนิเทศ การประเมินผล/รายงานผลการนิเทศและปรับปรุง และการศึกษาสภาพปัจจุบัน/ปัญหา/ความต้องการ

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีศรีธรรมราช เขต 2

ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) กระบวนการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Supervision and Professional Learning Community : PLC 5 ขั้นตอน และ 6 องค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Elements of Professional Learning Community : PLC) โดยกระบวนการ Supervision and Professional Learning Community : PLC มีขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน/ปัญหา/ความต้องการ (Environment), ขั้นตอนที่ 2 ให้ความรู้/ให้คำปรึกษาแนะนำ (Informing & Coaching) , ขั้นตอนที่ 3 วางแผน (Planning) , ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการ (Doing) และ ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผล/ร่วมสะท้อนผลและนำไปปรับปรุง (Evaluating/Reflect) ส่วน 6 องค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Elements of Professional Learning Community : PLC) มีดังต่อไปนี้ องค์ประกอบที่ 1 การทำงานเป็นทีม (Team) , องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน (Sharing vision & values), องค์ประกอบที่ 3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ (Sharing & Develop) , องค์ประกอบที่ 4 ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) , องค์ประกอบที่ 5 ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) และสุดท้ายองค์ประกอบที่ 6 วัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture) (4) เงื่อนไขความสำเร็จ

- หลักการ** 1. หลักการนิเทศภายในและชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Supervision and Professional Learning Community)
 2. องค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Elements of Professional Learning Community : PLC)
 3. การนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นกระบวนการในการดำเนินการนิเทศภายในให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ภาพที่ 1 รูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศภายใน ด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า ความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีปัญหา อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการ/ปฏิบัติการ นิเทศ การประเมินผล/รายงานผลการนิเทศ และปรับปรุง และการศึกษาสภาพปัจจุบัน/ ปัญหา/ความต้องการ ที่เป็นเช่นนั้นการนิเทศภายใน ยังมีปัญหาอยู่ค่อนข้างมาก โดยเห็นได้จากสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาของแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และ รายงานผลการนิเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมีความแตกต่างกัน มีทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนิเทศ การนิเทศยังขาดความต่อเนื่องและความเป็นเอกภาพที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคประเทศไทย 4.0 และการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย มีทักษะและคุณลักษณะที่ จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นอกจากนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังมีความต้องการให้มีการพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็งและต่อเนื่องตามแนวทางการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่ฐานและการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ตามนโยบาย “2562 ปีทองแห่งการนิเทศภายในห้องเรียนเป็นฐานเพื่อคุณภาพของผู้เรียน” สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอก พงศ์ สุวรรณมณี (2558) ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศการศึกษาก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และมีทักษะในการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้บรรลุตามมาตรฐานตัวชี้วัด เช่นเดียวกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้รู้ปัญหาและอยู่ใกล้ปัญหามากที่สุด ทราบสาเหตุที่แท้จริงของ

ปัญหาและแนวทางในการแก้ไขได้ดีกว่า บุคคลภายนอก กระบวนการนิเทศการศึกษา จึงเป็นภารกิจจำเป็นต่อการจัดการศึกษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอน บุคลากรที่เกี่ยวข้องใน หน่วยงานจัดการศึกษา จำเป็นต้องพัฒนาและ ปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศการศึกษาเป็น กระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ ชี้แนะและพัฒนางานให้ประสบผลสำเร็จ ทัน ต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งเป็น องค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้ กระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียน การสอนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของประเทศ

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการ นิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการของรูปแบบ (2) วัตถุประสงค์ (3) กระบวนการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ “Flower Model” คือการนำเอา กระบวนการนิเทศภายในมาใช้ให้สอดคล้อง กับบริบทของสถานศึกษา โดยผสมผสานผ่าน แนวคิดเชิงวิธีการอย่างองค์ประกอบชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพให้เกิดการร่วมมือรวมพลัง ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรใน สถานศึกษา ในการพัฒนาการปฏิบัติงานทาง วิชาชีพของตนเอง ร่วมกับเพื่อนครู โดยการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านองค์ความรู้ ทักษะ และ

ประสบการณ์ที่จำเป็น ทำให้เกิดการเรียนรู้ เกิดการพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนา ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ฐานมาตรฐาน การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก เพื่อมุ่ง พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญเกิด คุณภาพสูงสุดตามเป้าหมายของโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์และมีขวัญกำลังใจ ที่ดีในการปฏิบัติงาน โดยมีรูปแบบเป็นรูป ดอกไม้ที่จะต้องประกอบไปด้วยกระบวนการ Supervision and Professional Learning Community : PLC 5 ขั้นตอน และ 6 องค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Elements of Professional Learning Community : PLC) (Evaluating/Reflect) โดย กระบวนการ Supervision and Professional Learning Community : PLC หรือกระบวนการนิเทศภายในด้วยชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอนประกอบไปด้วย ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน/ปัญหา/ ความต้องการ (Environment), ขั้นตอนที่ 2 ให้ความรู้/ให้คำปรึกษาแนะนำ (Informing & Coaching), ขั้นตอนที่ 3 วางแผน (Planning), ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการ (Doing) และ ขั้นตอน ที่ 5 ประเมินผล/ร่วมสะท้อนผลและนำไป ปรับปรุง (Evaluating/Reflect) ส่วน 6 องค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Elements of Professional Learning Community : PLC) มี ดัง ต่ อ ไป นี้ องค์ประกอบที่ 1 การทำงานเป็นทีม (Team), องค์ประกอบที่ 2 วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน (Sharing vision & values), องค์ประกอบที่ 3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ (Sharing & Develop), องค์ประกอบที่ 4 ภาวะผู้นำร่วม

(Shared Leadership), องค์ประกอบที่ 5 ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) และสุดท้ายองค์ประกอบที่ 6 วัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture) (4) เงื่อนไขความสำเร็จ ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจากการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่มีเนื้อหาครอบคลุมการพัฒนารูปแบบ แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) และรูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา ที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นจากผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อกำหนดเป็นขอบข่ายและเนื้อหาของรูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สอดคล้องกับวิจัยของ สุรีย์มาศ สุขกสิ และ พัทรินทร์ รุจิรานุกุล (2560, น. 24) กล่าวว่า รูปแบบเป็นการจำลองภาพในอุดมคติที่นำไปสู่การอธิบายคุณลักษณะสำคัญของการปรากฏการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจที่ไม่มีองค์ประกอบแน่นอนหรือรายละเอียดทุกแง่มุมโดยผ่านกระบวนการทดสอบอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการถูกต้องและเชื่อถือได้ ซึ่งสอดคล้องกับ

แนวคิดของสมชัย จรรยาไพบูลย์ (2555, น. 80 - 102) สรุปว่าในการสร้างรูปแบบดำเนินการ โดยการ วิเคราะห์รูปแบบ สร้างรูปแบบ ทดลองใช้รูปแบบและนำเสนอผลการใช้รูปแบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิษาภัทร วิลเลียมส์ (2559) ได้ศึกษา การพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1) ขั้นเตรียมการ ครูมีความตระหนักมีความรู้เรื่องการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2) ขั้นปฏิบัติการ (Acting) ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning) ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (Acting) ขั้นที่ 3 การสังเกต (Observing) และขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflecting) ได้จุดแข็ง จุดอ่อนในการพัฒนาต่อไป

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า ความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศภายใน

ด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ในการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนารูปแบบโดยการศึกษาวิเคราะห์สภาพการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) และรูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา ที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นจากผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อกำหนดเป็นขอบข่ายและเนื้อหาของรูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และเมื่อได้ร่างรูปแบบแล้วได้ดำเนินการสอบถามความถูกต้องและสมบูรณ์ของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จึงทำให้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 4 เขานางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้ตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิษณีย์ ทศะ (2561) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีเป็นประโยชน์ของรูปแบบดังกล่าว พบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมมัสส์ อาแด (2561) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบร่วมมือร่วมพลังในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบร่วมมือ ร่วมพลังในโรงเรียนประถมศึกษาประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ (1) การพัฒนาศักยภาพ ของบุคคล โดยใช้การอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการภายในโรงเรียน และการเรียนรู้ผ่าน การปฏิบัติงาน (2) การพัฒนาศักยภาพระหว่างบุคคล มีขั้นตอนสำคัญ 6 ขั้นตอนที่มีลักษณะเป็นวงจร ได้แก่ 2.1) การตรวจตราปัญหาอย่างรอบด้าน 2.2) การกำหนดจุดมุ่งเน้นที่ชัดเจน 2.3) การวางแผนการแก้ปัญหาาร่วมกัน 2.4) การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด 2.5) การสังเกตผล 2.6) การร่วมกันสะท้อนผลและปรับปรุงแก้ไข (3) การพัฒนาศักยภาพขององค์กร โดยการเตรียมความพร้อมด้านปัจจัยสนับสนุนทั้งด้านโครงสร้าง การสนับสนุนทาง

สังคมและการสนับสนุนด้านภาวะผู้นำ 4. ผลการทดลองสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา พบว่า หลังจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรณีศึกษาเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีระดับการปฏิบัติในทุกองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

การดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยยึดหลักการการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาการทำงาน มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ มีการตรวจสอบ ทบทวน พัฒนา ปรับปรุง ตามในลักษณะกระบวนการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอน และ 6 องค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จะเป็นแนวทางที่ทำให้วิชาชีพได้รับการส่งเสริม พัฒนาให้สมกับความเป็นวิชาชีพชั้นสูง ความเป็นครูมืออาชีพ สามารถพัฒนางานและต่อยอดเป็นผลงานทางวิชาการ ส่งเสริมวิทยฐานะของครูให้สูงขึ้นได้ ส่งผลให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง มีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างยั่งยืน ภายใต้ปัจจัยเงื่อนไขที่สถานศึกษาจะต้องพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม เพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง

ต่อเนื่อง และสถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชนและสังคม เพื่อให้การจัดการศึกษาเหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบายสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.1 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเผยแพร่แนวทางการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้กับสถานศึกษาในสังกัด พร้อมกับคู่มือการนำรูปแบบไปใช้ในระดับสถานศึกษาต่อไป เพื่อให้การนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นไปอย่างต่อเนื่องบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

1.2 ควรส่งเสริม สนับสนุนและและสร้างเครือข่ายการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยอาศัยเวทีในการประชุมเสวนาแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้ตามสภาพจริง

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา

2.1 จากการศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพบว่าด้านการดำเนินการ/ปฏิบัติการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนด และคุ่มนโยบายหลักในการดำเนินการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพราะหากผู้บริหารให้ความชัดเจน และติดตามการดำเนินการ ทำให้การดำเนินการ

เกิดความคล่องตัว และมีความต่อเนื่อง จะทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ และเป็นเครือข่ายในการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพ

2.2 ในการนำแนวทางการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ ควรศึกษารูปแบบให้เข้าใจในทุกขั้นตอน อย่างละเอียด เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบริบท ความพร้อม และศักยภาพของสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู

2.3 การพัฒนาครูจะต้องเริ่มต้นตามแนวคิดของการพัฒนาคือความศรัทธา และทำให้เกิดความเชื่อในกระบวนการเริ่มต้น โดยมีกิจกรรมหรือการสร้างความตระหนักในตนเองและบทบาทหน้าที่ที่จะช่วยให้การเรียนรู้ในกระบวนการของครูนั้นสามารถเกิดความชัดเจนและเกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย

2.4 หน่วยงานที่จะนำแนวทางการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ไปใช้ ควรเริ่มต้นด้วยการสร้างความตระหนักและเสริมพลัง (Empowerment start) ให้ครูทุกคนในสถานศึกษาเห็นถึงความสำคัญและจำเป็นร่วมกัน โดยเน้นกิจกรรมพัฒนาที่หลากหลายและส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ทุกขั้นตอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพของชุมชนในโรงเรียน และองค์กรเครือข่ายความร่วมมือจากกลุ่มหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการนิเทศภายในให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. ควรศึกษาต่อยอดจากรูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในลักษณะเดียวกันนี้ในศูนย์เครือข่ายหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขตอื่นๆ

3. ควรมีการวิจัยประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ต่อไป

แหล่งอ้างอิง

- กัสมัสส์ อาแด. (2561). การพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบร่วมมือร่วมพลังในโรงเรียนประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- นิชาภัทร วิลเลียมส์. (2559). การพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- วิชณีย์ ทศตะ (2561). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).

- สุริย์มาศ สุขกสิ และ พชรินทร์ รุจิรานุกุล. (2560). รูปแบบการพัฒนาคู่มือโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา. จันทบุรี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สมชัย จรรยาไพบูลย์. (2555). รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณัติบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช 2. (2561). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2559 – 2562 (ฉบับปรับปรุง). นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช 2
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นฐานที่เป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ: ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2556). โครงการวิจัย เรื่อง การกำหนดแนวทางพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- เอกพงศ์ สุวรรณมณี. (2558). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ).